

Viru Leader koostööprojekti MTÜ Arenduskoja kogukonnategevused

Viru Leader koostööprojekti raames viib Arenduskoda oma piirkonna kogukondadele läbi Kogukondade arenguprogrammi.

Aeg: november 2024 – juuni 2027

Programmi eesmärk: Arenduskoja Kogukonna arenguprogrammi eesmärgiks on suunata kogukondi ja omavalitsusi nägema kohapeal olevaid ressursse ja just seeläbi oma tegutsemisvõimekust kasvatama.

Arenguprogramm haakub Arenduskoja strateegia meetmes 3.1 Koostöö ja jätkusuutlikkus toodud eesmärgiga kogukonna võrgustiku loomisest. Seega oleme võtnud fookusesse kogukondadele ning nende liidritele soodsa arengukeskkonna loomise läbi arenguprogrammi käivitamise. **Ühtlasi näeme, et kogukonnad, kes on toimevõimekad, põhinevad kaasamisele ja inimeste osalusele, on ühine visioon ja tegevuskava liigituvad arukaks külaks.**

Sihtgrupp

Paikkondlikud kogukonnad (kuni 10 kogukonda) ja nende eestvedajate meeskonnad (3-4 inimest) ja **5 omavalitsust** (2 töötajat, kes oma igapäevatoos tegelevad kogukondade temaga)

Programmis osalevad:

Omavalitsus	Kogukond
Loksa Osalevad Karin Ilves ja Hilleri Treisalt.	MTÜ Loksa Pärlid
Kadrina Osalevad Maris Muusikus ja Marju Kirsipuu.	Kihlavere, Hulja ja Ridaküla kogukonnad ühiselt
Haljala Osalevad Anneli Kivisaar ja Kent Kerner.	Vainupea küla
Haljala	Eisma küla, kust võrgustikuna osalevad kaks gruppi: MTÜ Kodu Keset Küla ja MTÜ Eisma külaselts
Kuusalu Osalevad Triinu Rebane ja Veronika Laende.	MTÜ Parim Paik Suurpeal
Kuusalu	Hara Külaselts
Kuusalu	Lahemaa rahvusparki piirkonna turismiasjaliste kogukond.
Tapa Osalevad Marko Teiva ja Valdo Helmelaid.	Jäneda KEAS
Tapa	Linnape Küla Selts MTÜ
Tapa	Aru -ojaküla-Pruunakõrve (Patika) kogukond.

Kokkuvõtvalt tegeleme arenguprogrammis

- kogukonnas asuvate ressursside (inimesed, grupid, organisatsioonid, loodus ja infrastruktuur, lood ja traditsioonid) avastamise,
- visioonide loomise,
- kogukonnast tulevate teemadega ja neile sobivate tegutsemisviiside kavandamisega ning hindamisega,
- omavalitsuste võimestamisega kogukondade toetamisel.

Arenguprogrammi tulemusena

- kasvab kogukonna toimevõime ise hakkama saamisel ja koostöö tegemisel erinevate osapooltega (teised kogukonnad, KOV, jt.);
- kasvanud toimevõime alla liigitub ka arusaam, et kogukondi ei juhita ühe inimese poolt vaid kogukonnad tegutsevad meeskonnana – inimesed jagavad omavahel vastutust, olles avatud ja pidevas muutumises, valmis võtma mingites tegevustes liidri rolli. See omakorda aitab lahendada kogukonna ühele eestvedajale pandud koormust ja seetõttu nende läbipõlemist ja tagab kogukondade kestlikkuse;
- kogukonnas on olemas suhted inimeste vahel ja need suhted on tugevnenud;
- kogukonnal on suurenenud motivatsioon ja suutlikkus osaleda ja olla kaasatud KOVi erinevates protsessides;
- omavalitsustes tekib suurem teadlikus kaasaegsest kogukondade arendamisest ja suurem omavaheline koostöö.

ARENGUPROGRAMMI TEGEVUSKAVA

1. Programmi käivitamine. Toimumisaeg november 2024 – jaanuar 2025

Kogukondade valik, meeskondade moodustamine.

Omavalitsuse poolsed esindajate **arengupäev toimus 11. detsember 2024 Kadrina Valla Raamatukogus**. Teemadeks Demokraatia ja kogukond, projekti sisu arutelu, meeskonnatöökõks vajalike kokkulepete tegemine.

6.–26. jaanuar 2025 toimus kogukondade kandideerimine arenguprogrammi. Kokku laekus 14 sooviavaldust.

Omavalitsuste meeskonna nõupidamine 28. jaanuaril, mil valiti välja 10 osalevat kogukonda.

Programmi juhtimine, omavalitsuste õppepäevad. Toimumisaeg veebruar 2025 – juuni 2027.

Omavalitsuste esindajad moodustavad ühtse meeskonna, kes koos projekti juhiga jälgib programmi tegevuste elluviimist, vajadusel tegeleb esile kerkinud probleemidega. Omavalitsuste esindajate rolliks on toetada kogukondi õppepäevade vahelisel ajal ja samas tegeleda oma omavalitsuses parema keskkonna loomisega kogukondadele. Selleks on programmis omavalitsustele õpiampsud, ehk kohtumised kord poole aasta jooksul. Esimene õpiamps toimub 10. aprillil 2025 Võhmas, Haljala vallas.

2. Kogukondade õppepäevad ja inspiratsioonitegevused

Kogukondade ja omavalitsuse esindajate sissejuhatav õppepäev (2 päev) Koolitajad Ivika Nõgel, Krista Habakukk MTÜst Kogukonnateritajad ja Eha Paas, Kogukondade arendamise ja sotsiaalse heaolu magister **Toimumisaeg** 13.–14. veebruar 2025 Önnela Külalistemajas.

Teemadena käsitletakse: kogukond ja selle tähendus, [kogukonna arengufaasid](#), kus on meie kogukond täna. [Sissejuhatus ressursipõhisesse kogukondade arendamisse](#), osalejad suunatakse mõtlema oma kogukonna ressursidele. Kokku osalejaid kuni 30.

Õppepäevalt võtavad kogukonnad kaasa ka isetegemise (kodutöö, millega tegeldakse õppepäevade vahel, omavalitsuste inimesed on vajadusel neile selles toeks).

Kogukondade inspiratsioonireis (2 päeva) Toimumisaeg 8.–9. mai 2025 Järvamaa ja Harjumaale.

Inspiratsioonireisil tutvutakse näidetega, mis ilmestavad esimesel õppepäeval räägitut. Reisi teise päeva hommikul toimub seminar, kus kõik esitlevad oma kodutöid ning toimub arutelu, kuidas avastatud ressursside pealt edasi liikuda. Osalejaid kuni 30 inimest.

Inspiratsioonireisi lõpus seavad osalejad endale ise kodutöö ülesande.

Kogukondade õppepäevad Fookuses dialoogi pidamine ja kaasamine kogukonnas kui ka kogukond – omavalitsuse vahel. (2 päeva) Koolitaja Piret Jeedas, MTÜ Ruumiloojad, kaasamiskspert Toimumisaeg august 2025 II poolaasta.

Dialoogioskusi, üksteise kuulamist ja erinevuste mõistmist on ühiskonnas vaja rohkem kui kunagi varem, et olla inimestena vaimselt tugevamad ning tulla erinevate kogukondadena paremini toime muutuste ja kriisidega. Viime kahe päeva jooksul läbi koolituse, mis annab teadmisi ja oskusi dialoogiliste arutelude pidamiseks oma kogukonnas kui ka omavalitsuse ja kogukondade vahel.

Kõik osalejad saavad koduülesandeks dialoogilise arutelu läbiviimise (september – oktoober 2025) oma kogukonnas.

Kogukondade õppepäevad visioon, tegevuskava ja võrgustikutöö (2 päev) Koolitajad Ivika Nõgel, Krista Habakukk MTÜst Kogukonnateritajad Toimumisaeg 2026 I poolaasta.

Teemadena käsitleme: Kogukondade visiooni loomine, tegevuste kavandamine ressursipõhist lähenemist arvestades. Võrgustikutöö kogukonnas. Partnerlus omavalitsusega.

Kogukondade kodutööd – isetegemised oma visiooni ja tegevuskava loomisel.

Kogukondade inspiratsioonireis piirkonnas (1 päev) Toimumisaeg 2026 II poolaasta.

Üheskoos tutvutakse Arenduskoja piirkonna kogukondade võrgustikutööga, minnakse külla neile, kes programmis ei osale.

3. **Tegevus Arenguprogrammi tulemuste esitus** milline muutus on kogukonnas vahepeal juhtunud, kogukonna visioonid ja edasised plaanid. Koostatakse kokkuvõtlik raport ja viiakse läbi programmi tulemusi tutvustav seminar, mis on avatud Arenduskoja piirkonna kõigile kogukondade arendamisest huvitatud inimestele. Kokku osaleb seminaril kuni 40 inimest. **Toimumisaeg 2027 I poolaastal.**

Lisainfot projektist saab projektijuhilt – Eha Paas, eha@arenduskoda.ee

Tel 517 0214

Projekti rahastaja Euroopa Liidu LEADER programm.

Kaasrahastanud
Euroopa Liit